

Tárgytematika / Course Description

Művelődéstörténet

ALTKTA1013

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Horváth Csaba Sándor

Félév / Semester: 2016/17/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 9/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tárgy tanulása során a hallgatók ismerjék meg az alapvető kultúr-, stílus- és eszmetörténeti korszakokat, társadalomformáló tényezőket, fontosabb fogalmakat, személyeket; ismerjék meg a művelődéstörténet kiemelkedő alkotásait, azok hatásait, gondolkodás- és mentalitásformáló, stílusalakító szerepét. Legyen rálátásuk bizonyos technika- és tudománytörténeti tényezőkre, elsősorban azokra, amelyek szervesen illeszkednek a művelődéstörténethez. Célunk, hogy a művelődéstörténet kapcsán adjunk némi történeti háttérrel, irodalomtörténeti tájékozottságot, zenekultúrában való eligazodási pontokat, úgy hogy az említettek elősegítsék egy megalapozott átfogó művelődéstörténeti tudásanyag megszerzését.

A fenti célokat figyelembe véve kell megismertetni a hallgatókat a kultúrtörténet legfontosabb összefüggéseivel. Lényeges kiemelni egy-egy személyiséget is, és megismertetni azok művelődéstörténeti-eszmetörténeti szerepét. Láttatnunk kell az anyagi és szellemi kultúra összefüggéseit, a politika, gazdaság, társadalom, kultúra kölcsönhatásait, értékőrző feladatait.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1. Periodizáció, kronológia
2. Ókori Kelet
3. Ókori görög–római kultúra
4. A kora középkor – szerzetesrendek, egyházi kultúra – honfoglalás, államalapítás, művelődés és kultúra a 12–15. században
5. Az európai gótika – egyház és kultúra, szerzetesrendek – lovagok, lovagrendek
6. Az európai reneszánsz – felfedezések
7. Mátyás és a magyarországi reneszánsz
8. Katolikus és protestáns reform, a barokk – egyetemes és magyar vonatkozásban
9. A felvilágosodás, a magyar klasszicizmus és felvilágosodás; szellemi élet megindulásának a kezdete

10. Az iparosodás és hatásai
  11. A magyar reformkor – romantika
  12. Magyarország művelődéstörténete 1849–1867 – realizmus
  13. A dualizmus korának magyar művelődéstörténete /a kiegyezés és a dualizmus korszaka/ – a szecesszió, az avantgard – egyetemes és magyar vonatkozással
  14. A két világháború közötti évek művelődéstörténete – egyetemes és magyar vonatkozással
  15. A második világháború utáni világ és Magyarország
  16. A magyar címer és zászló története
-

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Alírási feltétele: órákon való részvétel a TVSZ szerint

Vizsgára bocsátás feltétele: egy prezentáció megtartása a megbeszélte témából

A hallgatók az előadások és a szemináriumok anyaga alapján ismerjék a történelmi összefüggéseket, el tudják helyezni egy – egy korszak uralkodóit, tudják értékelni azok politikai jelentőségét. Ismerjék a korra vonatkozó legfontosabb forrásokat, topográfiát, az események gazdasági, kulturális stb. hatásait.

A félév folyamán minden nappali tagozatos hallgatónak kiselőadás formájában ismertetnie kell az általa választott szemináriumi témát. / Nem felolvasásról, kiselőadásról van szó! / Az előadó ismerje a téma szakirodalmát, az esetleges vitás kérdéseket. A félév kritériuma választott témából 5-10 oldal közötti terjedelemben egy beadandó dolgozat elkészítése szakszerű jegyzetapparátussal és formai követelményekkel, mely leadási határideje: a szorgalmi időszak utolsó hete. Minden levelező tagozatos hallgatónak kötelezően készítenie kell egy minimum 5 oldalas beadandót, rövid kivonatot a tematikában feltüntetett ajánlott irodalmi listán található egy könyvből szakszerű jegyzetapparátussal és formai követelményekkel! A leadási határidő levelező tagozaton: az utolsó konzultáció! **Plágium leadása szigorúan TILOS!**

A félév zárása : szóbeli vizsga(előadások anyaga+kötelező irodalom+az ajánlott irodalmakból egy könyv elolvasása és bemutatása röviden)

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

Bertényi Iván: A történelem segédtudományai. Bp., Pannonica–Osiris, 2006.

Drabancz M. Róbert (szerk.): Művelődéstörténet. Nyíregyháza, Krúdy KvK, 2009.

E. J. Hobsbawm: A birodalmak kora, 1875–1914. Bp., Pannonica, 2004. 224-266.

E. J. Hobsbawm: A szélsőségek kora. A rövid 20. század története 1914–1991. Bp., Pannonica, 1998. 173-192., 475-527.

Katus László: A középkor története. Bp., Pannonica-Rubicon, 2001. 1-15., 69-104., 324-342. vagy

Klanczay Gábor (szerk.): Európa ezer éve: A középkor I., II. Bp., Osiris, 2005. I. kötet: 117-132., 205-211., 232-243., 313-323., II. kötet: 9-35., 275-309., 323-335.

Kósa László (szerk.): Magyar művelődéstörténet. Bp., Osiris, 2006.

Léderer Emma: Egyetemes művelődéstörténet. Bp., Aqua, 1992. -324.

Póor János (szerk.): A kora újkor története. Bp., Osiris, 2009. 283-348.

Vadász Sándor (szerk.): 19. századi egyetemes történelem 1789–1914. Bp., Korona, 2005. 156-159., 164-173.

www.enciklopedia.fazekas.hu/index2.htm: klasszicizmus, romantika, realizmus, szecesszió, avantgárd.

Ajánlott irodalom:

Ókori Kelet – ókori görög és római kultúra

Alföldy Géza: Római társadalomtörténet. Bp., Osiris, 2000.

Bosworth, A. B.: Nagy Sándor. A hódító és birodalma. Bp., Osiris, 2002.

Castiglione László: Az ókor nagyjai. Bp., Akadémiai, 1982.

Dawson, Raymond: A kínai civilizáció világa. Bp., Osiris, 2002.

Dobrovits Aladár: Egyiptom és az antik világ. Bp., Akadémiai, 1979.

Dover, Kenneth James: A görög homoszexualitás. Bp., Osiris, 2001.

Ferenczy Endre – Maróti Egon – Hahn István: Az ókori Róma. Bp., Tankönyvkiadó, 1992.

Friedell, Egon: Az ókori kultúra története I.: A világtörténet regéje, Egyiptom titkai. Bp., N-Press, 2003.

Hahn István: Istenek és népek Bp., Minerva, 1980.

Hahn István: Naptári rendszerek és időszámítás. Bp., Gondolat, 1998.

Hahn István: Róma istenei. Bp., Gondolat, 1975.

Hegy Dolores – Kertész István – Németh György – Sarkady János: A görög történelem a kezdetektől Kr. e. 30-ig. Bp., Osiris, 2002.

Kákosy László: Az ókori Egyiptom története és kultúrája. Bp., Osiris, 2005.

Kákosy László – Varga Edith: Egy évezred a Nílus völgyében. Bp., Gondolat, 1970.

Kákosy László: Ré fiai. Az ókori Egyiptom története és kultúrája. Bp., Gondolat, 1998.

Kertész István: A görög sport világa. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2007.

Kertész István: Az ókori olümpiai játékok története. Bp., TF tankönyv, 1996.

Lancel, Serge: Hannibál. Bp., Osiris, 2005.

Magánélet a római császárok korában. Bp., Corvina, 2011.

Majoros József: Római élet. Bp., Gemini, 1996.

Németh György (szerk.): Államéletrajzok. Bp., Osiris, 2003.

Németh György – Ritoók Zsigmond – Sarkady János – Szilágyi János György: Görög művelődéstörténet. Bp., Osiris, 2006.

Oppenheim, A. Leo: Az ókori Mezopotámia. Bp., Gondolat, 1982.

Pallotino, Massimo: Az etruszkok. Bp., Gondolat, 1980.

Ritoók Zsigmond (szerk.): Görög történetírók. A világirodalom klasszikusai. Bp., Európa, 1988.

Salles, Catherine: Hétköznapi élet a római császárok korában. Bp., Corvina, 2008.

Szabó Árpád: Hellasz hősei. Bp., Móra, 1985.

Trencsényi-Waldapfel Imre: Mitológia. Bp., Gondolat, 1974.

Utcenko, Sz. L.: Julius Caesar. Bp., Gondolat, 1983.

Középkor – egyetemes vonatkozással

Batkin, Leonid: Az itáliai reneszánsz. Bp., Gondolat, 1986.

Bloch, Marc: Feudális társadalom. Bp., Osiris, 2002.

Bloch, Marc: Gyógyító királyok. Bp., Osiris, 2005.

Burton, Rosemary: Nagy felfedezők utazásai. Bp., Magyar Könyvklub, 1994.

Del Bosque, Torrente: Kínzások és kivégzések története. Kecskemét, Vagabund, 2014.

Duby, Georges: A katedrálisok kora. Bp., Gondolat, 1984.

Duby, Georges: A nő a középkorban. Bp., Corvina, 2000.

Huizinga, Johan: A középkor alkonya. Bp., Európa, 1979.

Kerrigan, Michael: Kínzóeszközök. Bp., Hajja és Fiai, 2001.

Kristeller, Paul O.: Szellemi áramlatok a reneszánszban. Bp., Magvető, 1979.

Kulcsár Zsuzsanna: Így éltek a lovagkorban – Nyugat-Európa a XI–XIV. században. Bp., Helikon, 2007.

Le Goff, Jacques: Értelmiség a középkorban. Bp., Gondolat, 1978.

Montanari, Massimo: Éhség és bőség. A táplálkozás európai kultúrtörténete. Bp., Atlantisz, 1996.

Pirenne, Henri: A középkori gazdaság és társadalom története. Bp., Gondolat, 1983.

Rogers, Michael: A hódító iszlám. Bp., Helikon, 1976.

Runciman, Steve: A kereszties hadjáratok története. Bp., Osiris, 2002.

Szentpétery Imre: A kronológia kézikönyve. Bp., Könyvértékesítő Vállalat, 1985.

Watt, William Montgomery: Az iszlám rövid története. Bp., Akkord, 2000.

Zombori István: Lovagok és lovagrendek. Bp., Kozmosz, 1988.

Középkor – magyar vonatkozásban

A tatárjárás emlékezete. Bp., Európa, 1987.

Balogh Jolán: Mátyás király és a művészet. Bp., Magvető, 1985.

Barta Gábor: Nándorfehérvár, 1456. Bp., Móra, 1985.

Bartoinek Emma: A magyar királykoronázások története. Bp., Akadémiai, 1987.

Bertényi Iván: A magyar korona története. Bp., Kossuth, 1986.

Bertényi Iván: Kis magyar címertan. Bp., Gondolat, 1986.

Bertényi Iván: Magyar címertan. Bp., Osiris, 2003.

Bertényi Iván: Nagy Lajos király. Bp., Kossuth, 1989.

Bertényi Iván: Új magyar címertan. Bp., Maecenas, 1998.

Bonfini, Antonio: A magyar történelem tizedei. Bp., Balassi, 1995.

B. Szabó János: A Mohácsi csata. Bp., Corvina, 2006.

Cs. Kottra Györgyi: Magyar zászlók. A honfoglalástól napjainkig. Bp., Kossuth, 2011.

Csukovics Enikő (szerk.): Mátyás és a humanizmus. Bp., Osiris, 2008.

Dienes István: A honfoglaló magyarok. Bp., Corvina, 1978.

Diószegi Vilmos: A pogány magyarok hitvilága /Körösi Csoma Kiskönyvtár 4./ Bp., Akadémiai, 1967.

Dümmerth Dezső: Az árpádok nyomában. Bp., Panoráma, 1987.

Engel Pál – Kristó Gyula – Kubinyi András: Magyarország története 1301–1526. Bp., Osiris, 2005.

E. Kovács Péter: Hétköznapi élet Mátyás király korában. Bp., Corvina, 2011.

E. Kovács Péter: Magánélet Mátyás király korában. Bp., Corvina, 2011.

Font Márta: Így élt Könyves Kálmán. Bp., Móra, 1993.

Győrffy György: Krónikáink és a magyar őstörténet Régi kérdések – új válaszok. Bp., Balassi, 1993.

Kardos József: A szent korona és a szentkorona-eszme története. Bp., Ikva, 1991.

Kocsis István: A Szent Korona misztériuma. Bp., Püski, 1997.

Kocsis István: A Szent Korona tana. Bp., Püski, 1996.

Kocsis István: Magyarország Szent Koronája. Bp., Püski, 2000.

Kristó Gyula: Árpád fejedelemtől Géza fejedelemig. Bp., Akadémiai, 2002.

Kristó Gyula: Levedi törzsszövetségétől Szent István államáig. Bp., Magvető, 1980.

- Kristó Gyula:** Magyar historiográfia I. Történetírás a középkori Magyarországon. Bp., Osiris, 2002.
- Kristó Gyula:** Magyarország története (895–1301). Bp., Osiris, 1998.
- Kubinyi András:** Nándorféhérvártól Mohácsig. A Mátyás- és a Jagello-kor hadtörténete. Bp., Argumentum, 2007.
- Kubinyi András:** Mátyás király. Bp., Vince, 2001.
- Kubinyi András:** Városfejlődés és városhálózat a középkori Alföldön és az Alföld szélén. In: Dél-alföldi Évszázadok 14. szám, Szeged, 2000.
- Laszlovszky József:** A magyar címer története. Bp., k. n., 1989.
- László Gyula:** A honfoglaló magyar nép élete. Bp., Püski 1997.
- Mályusz Elemér:** Egyházi társadalom a középkori Magyarországon. Bp., Akadémiai, 2007.
- Nagy Balázs (szerk.):** Tatárjárás. Bp., Osiris, 2003.
- Pálosfalvi Tamás:** Nikápolytól Mohácsig, 1396–1526. Bp., Zrínyi, 2005.
- Pálosfalvi Tamás:** A Hunyadiak kora. Bp., Kossuth, é. n.
- Róna-Tas András:** Kis magyar őstörténet. Bp., Balassi, 2007.
- Slíz Mariann:** Személynevek a középkori Magyarországon. Bp., Attraktor, 2011.
- Thuróczy János:** A magyarok krónikája. Bp., Magyar Helikon, 1986.
- Werbóczy István** Hármaskönyve. Bp., Farkas Lőrincz Imre, 2006.
- Zsoldos Attila:** Az Árpádok és alattvalóik. Debrecen, Csokonai, 1997.

A kora újkor – egyetemes vonatkozásban

- Barbier, Frédéric:** A modern Európa születése – Gutenberg Európája. Bp., Kossuth, 2010.
- Bartha Lajos:** A csillagképek története és látnivalói. Bp., Alexandra, 2010.
- Braudel Fernand:** A mindennapi élet struktúrái: a lehetséges és a lehetetlen. Bp., Gondolat, 1985.
- Braudel Fernand:** A Földközi-tenger és a mediterrán világ II. Fülöp korában. Bp., Akadémiai, 1996.
- Chadwick, Owen:** Reformáció. Bp., Osiris, 2003.
- Chaunu, Pierre:** A klasszikus Európa. Bp., Osiris, 2001.
- Chaunu, Pierre:** Felvilágosodás. Bp., Osiris, 1998.
- Delumeau, Jean:** A reneszánsz. Bp., Osiris, 1997.
- Diederiks, H., A., et alii (szerk.):** Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. Bp., Osiris, 1995.
- Duby, George – Mandrou, Robert:** A francia civilizáció ezer éve. Bp., Gondolat, 1975.
- Friedell, Egon:** Az újkori kultúra története. I-VI. Bp., Holnap, 1989–1994.

Friedenthal, Richard: Luther élete és kora. Bp., Gondolat, 1983.

Hoskin, Michael: A csillagászat története. Bp., Magyar Világ, 2004.

Imhof, Ulrich: A felvilágosodás Európája. Bp., Atlantisz, 1995.

Johnstone, Michael: Szabadkőművesek. Bp., Saxtom, 2007.

Köpeczi Béla: XIV. Lajos. 1–2. Bp., Akadémiai, 1967.

Machiavelli, Niccolò: A fejedelem. Bp., Maecenas, cop. 1993.

McGrath, Alister E.: Kálvin. Bp., Osiris, 2001.

Poór János: Madame Pompadour. Bp., Akadémiai, 1988.

Vadász Sándor (szerk.): 19. századi egyetemes történelem 1789–1914. Bp., Korona, 2005.

Watson, Francis: Medici Katalin élete és kora. Bp., Szépirodalmi, 1987.

White, Michael: Galilei, az antikrisztus. Bp., Alexandra, 2010.

Zöllner, Frank: Leonardo da Vinci. Bp., Vince, 2002.

A kora újkor – magyar vonatkozásban

Ágoston Gábor: A tizenhetedik század története. Bp., Pannonica, cop. 2000.

Ifj. Barta János: A tizennyolcadik század története. Bp., Pannonica, 2000.

Ifj. Barta János: Budavár visszavétele. Bp., Kossuth, 1985.

Ifj. Barta János: Mária Terézia. Bp., Gondolat, 1988.

Ifj. Barta János: A kétféjű sas árnyékában. Bp., Gondolat, 1984.

Fodor Pál: A szultán és az aranyalma. Tanulmányok az oszmán-török történelemről. Bp., 2001. 11-44., 308-314.

H. Balázs Éva – Krász Lilla – Kurucz György (szerk.): Magánélet a Habsburgok korában 1740–1815. Bp., Corvina, 2011.

Hegy Klára: Egy világbirodalom végvidékén. Bp., Gondolat, 1982.

Kosáry Domokos: Művelődés a XVIII. századi Magyarországon. Bp., Akadémiai, 1983.

Marczali Henrik: Mária Terézia. Bp., Maecenas, 1987.

Nagy László: A törökkor végnapjai Magyarországon. Bp., Zrínyi, 1986.

Pálffy Géza: A másfél évszázadnyi török uralom mérlege. In: Magyar évszázadok. Tanulmányok Kosáry Domokos 90. születésnapjára. Szerk. Ormos Mária. Bp., 2003. 73-87.
(Interneten: <http://www.terebess.hu/keletkultinfo/masfel.html>)

Pálffy Géza: A tizenhatodik század története. Bp., Pannonica, 2000.

R. Várkonyi Ágnes (szerk.): A magyar reneszánsz udvari kultúra. Bp., Gondolat, 1987.

Szakály Ferenc: Magyar adóztatás a török hódoltságban. Bp., Akadémiai, 1981. 449-479.

A felvilágosodás és a francia forradalom

Braudel, Fernand: A mindennapi élet struktúrái: a lehetséges és a lehetetlen. Bp., Gondolat, 1985.

Braudel, Fernand: A Földközi-tenger és a mediterrán világ II. Fülöp korában. Bp., Akadémiai, 1996.

Chaunu, Pierre: Felvilágosodás. Bp., Osiris, 1998.

Domanovszky Sándor (szerk.): Magyar művelődéstörténet. 4. kötet. Barokk és felvilágosodás. Bp., Magyar Történelmi Társulat, 1941.

Furet, Francois: A francia forradalom története, 1770–1815. Bp., Osiris, 1999.

Hahner Péter: A nagy francia forradalom kisenciklopédiája. Bp., Minerva, 1989.

Johnstone, Michael: Szabadkőművesek. Bp., Saxtom, 2007.

Kosáry Domokos: A felvilágosodás Európában és Magyarországon. Bp., MTA TTI, 1987.

Mályusz Elemér: Magyarország a felvilágosodás korában. Bp., Osiris, 2000.

Ács Pál, et alii: A szultán és a császár birodalmában. Magyarország művelődéstörténete 1526–1790. Gyula, Dürer, 2000.

MacNulty, Kirk W.: A szabadkőművesség jelképei, titkai, jelentősége. Bp., Kossuth, 2006.

Price, Roger: Franciaország története. Bp., Maecenas, 1994.

Soubul, Albert: A francia forradalom története. Bp., Kossuth, 1999.

Tulard, Jean: Napóleon. Bp., Osiris, 1997.

Vadász Sándor: Emberek és eszmék a francia forradalomban Bp., Gondolat, 1989.

Újkori és modern kori egyetemes és magyar történelem

Társadalom- és kultúrtörténet

Behringer, Wolfgang: A klíma kultúrtörténete. A jégkorszaktól a globális felmelegedésig. Bp., Corvina, 2010.

Behringer, Wolfgang: A sport kultúrtörténete. Az ókori Olimpiáktól napjainkig. Bp., Corvina, 2014.

Danzer-Kantof, Boris: A hétköznapi élet Napóleon korában. Bp., Corvina, 2005.

Diederiks, H., A., et alii (szerk.): Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. Bp., Osiris, 1995.

Fábri Anna: Magánélet Széchenyi István korában. Bp., Corvina, 2011.

Gyáni Gábor: Magánélet Horthy Miklós korában. Bp., Corvina, 2011.

Gyáni Gábor – Kövér György: Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig. Budapest, Osiris, 1988.

Gyáni Gábor – Nagy Beáta (szerk.): Nők a modernizálódó magyar társadalomban. Debrecen, Csokonai, 2006.

H. Balázs Éva – Krász Lilla – Kurucz György (szerk.): Magánélet a Habsburgok korában 1740–1815. Bp., Corvina, 2011.

Kósa László: Fürdőélet a Monarchiában. Bp., Holnap, 1999.

Krász Lilla: A bába történeti szerepváltozása a 18. századi Magyarországon. Bp., Osiris, 2003.

Lőrincz László: Életmódtörténet I. Őskor – Ókor. Bp., AKGA Junior, 1997.

Lőrincz László: Életmódtörténet II. Közékor. Bp., AKG, 1999.

Nora, Pierre: Emlékezet és történelem között. Bp., Napvilág, 2010.

Rostoványi Zsolt (szerk.): Az iszlám Európában. Bp., Aula, 2010.

Rostoványi Zsolt: Az iszlám világ és a Nyugat. Bp., Corvina, 2004.

Szegedi Péter: Az első aranykor – a magyar foci 1945-ig. Bp., Akadémiai, 2016.

Szegedi Péter: Riválisok. Debrecen futballtársadalma a 20. század első felében. Bp., Korall Társadalomtörténeti Egyesület, 2014.

Tomka Béla: Európa társadalomtörténete a XX. században. Bp., Osiris, 2009.

Valuch Tibor: A hétköznapi élet Kádár János korában. Bp., Corvina, 2006.

Valuch Tibor: A lódentől a miniszoknyáig. A XX. század második felének magyarországi öltözködéstörténete. Budapest, Corvina – 1956-os Intézet, 2004.

Valuch Tibor: Magánélet Kádár János korában. Bp., Osiris, 2011.

Valuch Tibor: Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében. Budapest, Osiris, 2002.

Politikus portrék

Ifj. Barta János: Mária Terézia. Bp., Gondolat, 1988.

Basics Beatrix – Gerő András – Körmöczi Katalin – Molnár András: Deák Ferenc. Bp., Kossuth, 2003.

Fónagy Zoltán: Széchenyi és Kossuth. Bp., Kossuth, 2003.

Gáti Vera – Balogh András: Gandhi kortársak Gandhiról. Bp., Napvilág, 2000.

Gergely András: Széchenyi István, 1791–1860. Pozsony, Kalligram, 2006.

Gerő András: Ferenc József. Bp., Pannonica, 1999.

Gosztonyi Péter: A kormányzó Horthy Miklós és az emigráció. Bp., Százszorszép, 1992.

- Hermann Róbert:** Kossuth Lajos élete és kora. Bp., Pannonica, 2002.
- Huszár Tibor:** Kádár János politikai életrajza (1956. november–1989. június). Bp., Szabad Tér Kiadó – Kossuth, 2003.
- Molnár András:** Viam meam persecuor. Batthyány József gróf útja a miniszterelnökséig. Bp., Osiris, 2007.
- Ormos Mária:** Hitler. Bp., T-Twins, 1993.
- Ormos Mária:** Hitler, Sztálin, Bp., Pannonica, 1999.
- Ormos Mária:** Mussolini. Bp., PolgART, 2000.
- Ormos Mária – Harsányi Iván:** Mussolini – Franco. Bp., Pannonica, 2001.
- Nagy József:** IV. Károly. Bp., Göncöl, 1995.
- Püskösti Árpád:** Rákosi a csúcson 1948–1953. Bp., Európa, 1996.
- Rainer M. János:** Nagy Imre. Politikai életrajz. 1–2. köt. Bp., 1956-os Intézet, 1999.
- Romsics Ignác:** Bethlen István. Politikai életrajz. Bp., Osiris, 1999.

Gazdaság- és technikatörténet

- Adams, Simon:** Titanic. Bp., Park Könyvkiadó, 2001. (Szemtanú sorozat)
- Bán Dávid:** Utazás a pályaudvar körül. Az első indóháztól a plázaudvarokig. Bp., Matura TN – L'Harmattan, 2011.
- Bennett, David:** Metró. Bp., Kossuth, 2005.
- Berend T. Iván:** Európa gazdaság a 20. században. Bp., História, 2008.
- Cameron, Rondo:** A világgazdaság rövid története. Bp., 1994.
- Csonkaréti Károly:** Az Osztrák–Magyar Monarchia hadihajói 1867–1918. Bp., Kossuth, 2010.
- Czére Béla:** A vasút története. Bp., Corvina, 1989.
- Czére Béla:** Magyarország közlekedése a 19. században (1780–1914). Bp., MÁV Rt., 1997.
- Czére Béla:** Magyarország közlekedése a 20. században. I. Köt. Bp., MÁV Rt., 2000.
- Diederiks, H., A., et alii (szerk.):** Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. Bp., Osiris, 1995.
- Frisnyák Zsuzsa (szerk.):** Baross Gábor. Bp., Dinasztia, 1997.
- Gergely András:** Egy gazdaságpolitikai alternatíva a reformkorban. A fumei vasút. Bp., Akadémiai, 1982.
- Gidó Csaba:** Vasszekér és gőzmozdony. A székelyföldi vasút története (1868–1915). Székelyudvarhely, Pro-Print, 2013.
- Honvári János (szerk.):** Magyarország gazdaságtörténete a honfoglalástól a 20. század közepéig. Bp., Aula, 1998.
- Horváth Csaba Sándor – Imre Gézáne – Majdán János – Varga Gábor (szerk.):** Ezerarcú vasút. Vasút –

történet – írás. Bp.–Pécs, Virágmandula KFT – Magyar Vasúttörténeti Park Alapítvány, 2016.

Jarret, Philip: A repülés története. Bp., Panemex Kft., Grafo Kft. 2002.

Kalocsai Péter: Városi tömegközlekedés a Nyugat-Dunántúlon. 1867–1914. Szombathely, Vasi Múzeumbarát Egylet, 2011.

Klement Judit: Gőzmalmok a Duna partján. Bp., Holnap, 2010.

Legát Tibor: Buszos könyv. Bp., Jászövegkiadó Műhely, 2009.

Legát Tibor: Közlekedik a főváros. Bp., Jászövegkiadó Műhely, 2008.

Legát Tibor – Nagy Zsolt Levente – Zsigmond Gábor: Számos villamos. Bp., Jászöveg Műhely, 2010.

Legát Tibor (szerk.): Szerbusz trolibusz. Bp., Jászöveg Műhely, 2011.

Lovas Gyula: Az Orient Expressz. Bp., Közdok, 1991.

Lynch, Don – Marschall, Ken: A mélység kísértetei. Utazás a Titanic szívébe. Bp., Egmont-Hungary, 2003.

Majdán János: A közlekedés története Magyarországon (1700–2000). Pécs, Pro Pannonia, 2014.

Majdán János: A „vasszekér” diadala. Bp., Kossuth, 1987.

Majdán János: Modernizáció – vasút – társadalom. Tanulmányok a vasutépítések hatásáról a XIX–XX. században. Pécs, Agora, 2001.

Marjai Imre – Pataky Dénes: A hajó története. Bp., Corvina, 1979.

Mezei István (szerk.): 150 éves magyar vasút 1846–1996. Bp., MÁV Rt., 1996.

Palotás László (szerk.): Hidak. Bp., Műszaki, 1987.

Schivelbusch, Wolfgang: A vasúti utazás története. A tér is az idő iparosodása a 19. században. Bp., Napvilág, 2008.

Széchenyi István: Balatoni gőzhajózás. Bp., ÁKV, 1983.

Széchenyi István: Javaslat a magyar közlekedési ügrről. Bp., Könyvért, 1987.

Tóth Sándor: Légítámadások a GySEV ellen 1944/45-ben. In: Soproni Szemle, 1996. L. évfolyam 4. szám

Divattörténet a 18. századtól

F. Dózsa Katalin: Letűnt idők, eltűnt divatok 1867–1945. Bp., Gondolat, 1989.

Koga, Reiko – Nii, Rie – Nishiyama Junko: A divat 20. századi története. Bp., Vincze, 2012.

Imreh Zoltánné: Korok és divatok: Az öltözködés története. Pécs, Comenius Bt. 1999.

Valuch Tibor: A lódentől a miniszoknyáig. A XX. század második felének magyarországi öltözködéstörténete. Bp., Corvina, 2004.

A Kádár-rendszer és előzménye

Gyarmati György: A Rákosi-korszak – rendszerváltó fordulatok évtizede Magyarországon, 1945–56. Bp., Rubicon-Ház Bt., 2011.

Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Bp., Osiris, 2005.

Tabajdi Gábor – Ungváry Krisztián: Elhallgatott múlt – a pártállam és a belügy. A politikai rendőrség működése Magyarországon 1956–1990. Bp., Corvina, 2008.

Tabajdi Gábor – Ungváry Krisztián: Budapest a diktatúrák árnyékában. Titkos helyszínek, szimbolikus terek és emlékhelyek. Bp., Jaffa, 2013.

Tóth Eszter Zsófia: Kádár leányai – nők a szocialista időkben. Bp., Nyitott Könyvműhely, 2010.

Valuch Tibor: A hétköznapi élet Kádár János korában. Bp., Corvina, 2006.

Egyéb

Booth, Martin: Az ópium története. Bp., Nyitott Könyvműhely, 2005.

Csapó Csaba: A Magyar Királyi Csendőrség története. 1881–1914. Pécs, Pro Pannonia, 1999.

Czieger András (szerk.): A kiegyezés. Bp., Osiris, 2004.

Majoros István – Ormos Mária: Európa a nemzetközi küzdötéren. Felemelkedés és hanyatlás, 1814–1945. Bp., Osiris, 2003.

Passerini, Luisa: A nők és a feministák története. Bp., Balassi, 2003.

Romsics Ignác: A trianoni békeszerződés. Bp., Osiris, 2001.

Romsics Ignác: Az 1947-es párizsi békeszerződés. Bp., Osiris, 2006.

Schury, Gudnúr: Éltető nedv – a vér kultúrtörténete. Bp., Pesti Kalligram, 2004.

Szenes Imre: Történelmünk humorban: Ferenc Jóskától Antall Jóskáig: politikai viccek, anekdoták, karikatúrák, 1884–1994. Bp., Cascade, 1997.

Zeidler Miklós (szerk.): A labdaháztól a Népstadionig: sportélet Pesten és Budán a 18–20. században: tanulmányok. Pozsony, Kalligram, 2012.